

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/560/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112230805
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tutko
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7112230805.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu X. H. X. R., U.-T.-U.. XX, H.-XXXX U., G., proti žalovaným 1. W. G. L. Z. P. W., W. Č.. X, W., 2. Y. J., bývajúcemu v W., I. Č.. X, o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu a jeho vydanie, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 11.9.2013 č.k. 39C/11/2012-99 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ trovy právneho zastúpenia v sume 162,91 eura k rukám jeho právneho zástupcu a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca žiadal určiť, že je vlastníkom motorového vozidla zn. X. XXXd, N. Č. (P.): A., ktoré bolo zaistené Okresným riaditeľstvom PZ v Košiciach dňa 10.4.2012 a zároveň sa v konaní domáhal jeho vydania. Oprávnenosť svojho nároku skutkovo odôvodnil tým, že dňa 5.7.2006 bola uzavretá kúpna zmluva medzi predávajúcim H. U..R. W. U. U. X., P. a kupujúcou U. T., ktorej predmetom bolo označené motorové vozidlo. Následne žalobca uzavrel s kupujúcou U. T. úverovú zmluvu, na základe ktorej boli (v zmysle všeobecných zmluvných podmienok žalobcu) kupujúcej poskytnuté finančné prostriedky na konkrétny účel, t.j. kúpu označeného motorového vozidla. Súčasťou kúpnej zmluvy bolo aj vedľajšie dojednanie o výhrade vlastníckeho práva, podľa ktorého kupujúca nadobudne vlastnícke právo k predmetu prevodu až dňom zaplataenia kúpnej ceny. Zároveň kupujúca súhlasila, že zaplatením kúpnej ceny zo strany spoločnosti žalobcu táto vstúpi v zmysle § 1422 a 1423 Všeobecného občianskeho zákonníka Rakúskej republiky (ďalej len ABGB) do práv predávajúceho prevzatím dlhu. U. T. svoju povinnosť v zmysle úverovej zmluvy splácať dohodnuté splátky neplnila, preto jej žalobcom bolo dňa 28.12.2007 oznámené, že žalobca z dôvodu omeškania so splácaním úveru uplatňuje výhradu vlastníckeho práva. Zároveň bola vyzvaná na vrátenie označeného motorového vozidla. Kupujúca svoju povinnosť nesplnila a aj napriek podanému trestnému oznámeniu sa nepodarilo zistiť, kde sa motorové vozidlo nachádza. Žalobca zdôraznil, že kupujúca nikdy vlastnícke právo k označenému motorovému vozidlu nenadobudla a toto stále svedčí žalobcovi, vzhľadom na vedľajšie dojednanie o výhrade vlastníckeho práva. Žalobca sa v roku 2012 dozvedel, že motorové vozidlo bolo zaistené políciou v Slovenskej republike, no napriek jeho žiadosti adresovanej Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Košiciach mu motorové vozidlo nebolo vydané a bolo mu oznámené, že majiteľom vozidla je Y. J., O..j. žalovaný 2/. Pri expertíznom skúmaní vozidla pozmeňovanie VIN čísla zistené nebolo. Zároveň bolo žalobcovi oznámené, že žalovaný 2/ si uplatňuje svoje vlastnícke práva k označenému vozidlu a v podal žalobu na Okresnom súde Košice I. o jeho vydanie. Vzhľadom na tieto skutočnosti preto žalobca uplatnil svoje nároky samostatnou žalobou na súde. Žalobca svoj naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k označenému motorovému vozidlu odvodzoval zo skutočnosti, že jeho vlastnícke právo je vzhľadom na obsah policajných správ spochybňované a zároveň si na túto hnutelnú vec uplatňuje nárok aj iná osoba, t.j. žalovaný 2/.

Súd prvého stupňa po právnom posúdení v zmysle ustanovenia § 126 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka za použitia ust. § 80 písm. c/ O.s.p. ako základnú otázku v konaní posudzoval, či existuje naliehavý právny záujem žalobcu na určovacej žalobe, ktorej obsahom je určenie vlastníckeho práva k označenému motorovému vozidlu zn. X. XXXd, identifikačné číslo (P.): A., ktoré bolo zaistené C. G. L. P. W. dňa 10.4.2012. Konštatoval, že naliehavý právny záujem na určovacom výroku je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Žalobca naliehavosť právneho záujmu na určovacom výroku odôvodňoval tým, že bez určenia vlastníckeho práva mu vozidlo žalovaným 1/ nebude vydané. Zároveň sa vydania vozidla domáhal aj žalovaný 2/ žalobou podanou na Okresnom súde Košice I. pod sp. zn. 13C/140/2012. Žalobca v konaní žiadal o spojenie vecí vedených na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/140/2012 a sp. zn. 39C/11/2012. Konanie vo veci sp. zn. 13C/140/2012 (t.j. konanie o určenie vlastníckeho práva žalovaného 2/ k motorovému vozidlu) však bolo v čase rozhodovania súdu uznesením prerušené. Bol preto názoru, že ani sám žalobca si nie je istý naliehavým právnym záujmom na určovacom výroku, pretože práve v konaní sp. zn. 13C/140/2012 je súd oprávnený a povinný ako predbežnú otázku (už bez preukazovania naliehavého právneho záujmu) riešiť vlastníctvo k motorovému vozidlu Z. X. XXXd. Uzavrel, že samotná skutočnosť, že žalobca podal žalobu v tomto konaní na podnet žalovaného 1/ nezakladá naliehavý právny záujem na určenie vlastníckeho práva k vozidlu. Z dôvodu, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe a následne ani povinnosť vydania označeného vozidla, žalobu zamietol. V závere poznamenal, že žalobcovi žiadna skutočnosť nebráni vstúpiť do konania vedeného na základe žaloby žalovaného 2/ v procesnom postavení vedľajšieho účastníka.

Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p., t.j. podľa zásady úspechu účastníkov v konaní a konštatoval, že žalovaným 1/ a 2/, ktorí boli v konaní plne úspešní patrí náhrada trov konania. Žalovaný 1/ náhradu trov konanie nežiadal, preto mu náhradu trov nepriznal. Žalovanému 2/, ktorý bol v konaní zastúpený advokátom priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, prvá porada s klientom, september 2013 v sume 60,07 eura (§ 14 ods. 1, písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), - účasť na pojednávaní dňa 11.9.2013 v sume 60,07 eura (§ 14 ods. 1 písm. c/), 2 krát režíjny paušál á 7,81 eura, + 20 % DPH (27,15 eura) spolu 162,91 eura, náhradu ktorých uložil neúspešnému žalobcovi k rukám právneho zástupcu žalovaného 2/ podľa § 149 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O.s.p.), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ a f/ O.s.p.). Ďalej zdôraznil, že žalovaný 2/ uplatnil svoje nároky o vydanie hnutelnej veci žalobou zo dňa 25.5.2012, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/140/2012. Aj keď žiadal, aby konanie o nároku žalovaného 2/ bolo spojené s týmto konaním, súd ich návrhu nevyhovel, a v odôvodnení rozhodnutia sa touto skutočnosťou ani dostatočne nevyporiadal. Konanie vedené pod sp. zn. 13C/140/2012 bolo prerušené až do právoplatného rozhodnutia v tomto konaní, čím bol vytvorený dostatočný priestor pre prejednanie žaloby o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu a jeho vydanie. Zdôraznil, že v konaní vedenom na základe žaloby žalovaného 2/ predmetom konania nie je určenie vlastníckeho práva, preto súd po právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci by v tomto inom konaní alebo žalobe vyhovel, prípadne by žalobu zamietol. Ďalej v odvolaní namietal, že prvostupňový súd svojím postupom žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom, ak žalobu zamietol ako nedôvodnú a zároveň žalobcu odkázal na vstup do iného prebiehajúceho konania o rovnakom predmete sporu. Zdôraznil, že v konaní sp. zn. 13C/140/2012 nie je účastníkom konania a mohol by do tohto konania vstúpiť iba ako vedľajší účastník, ktorého procesné práva sú značne oklieštené v porovnaní s procesným postavením strán v spore. Žalovaný 2/ rade je pritom účastníkom aj v tomto konaní so všetkými procesnými právami a môže si v konaní uplatňovať svoj nárok na vydanie hnutelnej veci napr. vo forme protinávru. Tvrdil, že v konaní pod sp. zn. 13C/140/2012

nemá záujem podporovať ani jednu zo sporových strán, preto u neho nevzniká ani procesný nárok stať sa vedľajším účastníkom konania. Prijatie záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva k predmetu sporu na základe žalobcom podanej žalobe odporuje aj zásade hospodárnosti konania, pretože ak by sa vlastníctvo k vozidlu určilo ako prejudiciálna otázka v konaní sp. zn. 13C/140/2012 a preukázalo by sa, že vozidlo patrí žalobcovi, vyvolalo by to potrebu podať novú žalobu o jeho vydanie. Za podstatnú považoval skutočnosť, že žalobu podal na základe upovedomenia žalovaného 1/ o zaistení motorového vozidla a poučení o nutnosti podať žalobu v lehote šesťdesiatich dní, pretože v prípade neuplatnenia nároku takýmto spôsobom by motorové vozidlo prepadlo v prospech štátu. Naliehavý právny záujem tak vyplýva aj priamo z príslušného právneho predpisu, t.j. zákona o policajnom zbore. V závere odvolania namietal nepreskúmateľnosť a zmätočnosť odôvodnenia rozhodnutia, ak sa súd prvého stupňa nevyporiadal s nárokom žalobcu na vydania vozidla.

Žalovaný v prvom rade sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Žalovaný v druhom rade v písomnom vyjadrení žiadal rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a zároveň uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, motorové vozidlo kupoval v dobrej viere od jeho vlastníka a preto bolo na neho aj riadne prevedené vlastnícke právo. Jeho presvedčenie bolo posilnené tým, že zmenu vlastníctva zaevidoval príslušný dopravný inšpektorát. Vozidlo nepretržite užíval do 10.4.2012, kedy mu bolo zadržané príslušnými orgánmi polície. Zdôraznil, že niet žiadnych pochybností o tom, že aj keby vlastnícke právo k vozidlu nenadobudol kúpnu zmluvou zo dňa 20.3.2007, jeho vlastníkom sa stal na základe vydržania. Za takejto situácie je správny záver súdu prvého stupňa, že žalobca na určení vlastníckeho práva k motorovému vozidlu nemá naliehavý právny záujem, pretože otázka vlastníckeho práva sa bude nevyhnutne skúmať ako otázka predbežná v konaní o vydanie veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/140/2012. Súd prvého stupňa preto správne žalobu zamietol.

Na základe z podaného odvolania, odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku.

Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že súd prvého stupňa vo veci nerozhodol správne ak pri zamietnutí žaloby o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu a jeho vydaniu vychádzal z právneho názoru, že žalobca v konaní nepreukázal dostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo, ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že predmetom konania je žaloba o určenie vlastníckeho práva hnutelnej veci, motorovému vozidlu zn. X. XXXd, N. Č. (P.): A., ktoré bolo zaistené Okresným riaditeľstvom PZ v Košiciach dňa 10.4.2012 a zároveň jeho vydanie žalobcovi.

Vzhľadom na takto určený predmet konania nepochybne ide o určovaciu žalobu v zmysle ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p., ktorou súd určuje, či tu právny vzťah je alebo nie je, ktorú zákon považuje za procesne prípustnú, len ak je na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo, ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba. Existenciu naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe musí preukázať žalobca. Ak si túto dôkaznú povinnosť nesplní, dôsledkom je zamietajúce rozhodnutie súdu. Či takýto naliehavý právny

záujem (ako procesná podmienka určovacej žaloby) existuje v čase rozhodnutia súdu, skúma súd ex offo, t. j. z úradnej povinnosti.

Naliehavý právny záujem žalobcu na určenie vlastníckeho práva k označenému motorovému vozidlu tak bolo potrebné v konaní skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým ale so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysle žalobcom navrhovaného rozhodnutia.

Z okolností danej veci vyplýva spornosť právnych vzťahov k označenému motorovému vozidlu, keď žalobca v konaní tvrdil, že jeho vlastníkom sa stal na základe skutočnosti, že kupujúca U. T. neplnila povinnosti v zmysle úverovej zmluvy, čím žalobca uplatnil výhradu vlastníckeho práva, a žalovaný v druhom rade svoje vlastnícke právo odvodzoval od kúpnej zmluvy uzavretej dňa 20.3.2007 s predávajúcim T. T., prípadne vlastnícke právo nadobudol jeho vydržaním.

Spornosť nárokov týchto účastníkov konania vo vzťahu k vlastníckemu právu k motorovému vozidlu možno odstrániť iba rozhodnutím súdu, ktoré jednoznačne určí vlastníka motorového vozidla.

Takýmto konaním o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu na základe žaloby žalobcu je prebiehajúce konanie, ktorého účastníkom je aj žalovaný v druhom rade, ktorý nárok žalobcu popiera a v evidencii motorových vozidiel vedenej správnymi orgánmi Slovenskej republiky je vedený ako jeho vlastník. Podstatnou skutočnosťou podľa názoru odvolacieho súdu je to, že predmetom konania o žalobe žalovaného v druhom rade (sp.zn. 13C/140/2012) nie je určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, ale jeho vydanie, pričom otázku určenia vlastníckeho práva je potrebné posudzovať ako otázku predbežnú a účastníkom tohto konania žalobca nie je. Rozhodnutie v tejto veci (vyhovujúcim, alebo zamietavým výrokom) pritom odstráni spornosť nároku a od výsledku tohto konania sa bude odvíjať aj výsledok konania vo veci vedenej pod sp. zn. 13C/140/2012, ktoré konanie bolo procesným rozhodnutím súdu prerušené až do právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nemožno považovať za správny záver súdu prvého stupňa o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určenie vlastníckeho práva k označenému motorovému vozidlu s poukazom najmä na tú skutočnosť, že v prebiehajúcom konaní sa odstráni spornosť právnych vzťahov k motorovému vozidlu a z výsledky tohto konania budú podkladom pre rozhodnutie vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 13C/140/2012.

Vzhľadom na tieto podstatné dôvody odvolací súd podľa ustanovenia § 221 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Úlohou súdu prvého stupňa po vrátení veci, pri rešpektovaní právneho názoru vysloveného v tomto zrušujúcom uznesení (§ 226 O.s.p.) o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu na takomto určenie bude opätovne prejednať nárok žalobcu na určenie vlastníckeho práva k označenému motorovému vozidlu, vyhodnotiť výsledky doposiaľ vykonaného dokazovania vo vzťahu k predmetu konania podľa zásad uvedených v ustanovení § 132 O.s.p., prípadne vykonať ďalšie účastníkmi navrhované dokazovanie, zaoberať sa aj námietkami žalovaných proti takto uplatnenému nároku, a následne vo veci o nároku žalobcu opätovne rozhodnúť rozsudkom, ktorého odôvodnenie bude zodpovedať kritériám podľa § 157 ods. 2 O.s.p..

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.